

Manual för e-tjänsten Mått på utanförskap

Innehåll

Syfte	2
Verktygets delar.....	3
Översikt	4
Informationsflik	4
Indikatorer	6
Områden med stor problembild	6
Välj årtal	7
Karta.....	8
Diagram.....	11
Kontakta oss	12
Fördjupning	13
Diagram.....	13

Syfte

E-tjänsten Mått på utanförskap är ett digitalt verktyg utvecklat av Boverket. Genom verktyget kan du utforska det underlag som Boverket och SCB har tagit fram för att identifiera och analysera områden med utanförskap. Den ger möjlighet att se hur utanförskapssituationen ser ut i Sveriges alla regionala statistikområden, även kallade RegSO.

För mer information om jämlika livsvillkor, utanförskap och Boverkets arbete, besök sidorna Livsvillkor och utanförskap på Boverkets webbplats. [Jämlika livsvillkor och utanförskap - Boverket](#)

Mer information om verktyget och en introduktionsfilm till hittar du på [Mått på utanförskap - Boverket](#)

Verktygets delar

Verktyget består av två vyer, som du hittar i menyraden högst uppe på sidan.

Översikt – ger en sammanfattande bild av läget och du ser hur olika områden rangordnas gentemot varandra för olika indikatorer kopplade till utanförskap.

Fördjupning – för mer detaljerad analys där du också ser vilka faktiska värden områdena har för de olika indikatorer kopplade till utanförskap

Mått på utanförskap Kontakta oss

Översikt Fördjupning

Bidrag Brott Valdeltagande Arbete Skola Trångboddhet Percentsumma

Den analys som ligger till grund för underlaget uppdaterades 2020-06-15 vilket medfört att flera variabler har ändrats och att metoden för att definiera utanförskap har uppdaterats. Det innebär i praktiken att enbart områden har förändrats jämfört med det tidigare publicerade underlaget. Både vad gäller områden som tillkommit och de som inte längre klassas som ett utanförskapsområde.

Underlagen presenteras på två olika sätt. I Översikten går det att se hur olika områden rangordnas gentemot varandra för de olika variablerna och i Fördjupningen går det att följa de faktiska värdena.

Områden med särskilt stora utmaningar inom de olika problemområdena och de områden som har ett särskilt stort sammanlagt utanförskap kan markeras i filtret till vänster om kartan. Detta görs genom att klicka på respektive indikatorns namn eller välja alternativet "Stor problembild".

Faktorer som används för att definiera utanförskap, variabler för att mäta förekomsten av faktorn och dess namn i tjänsten är:

Faktor	Variabel	Namn
Bidragberoende	Andel arbetsför ålder* med försörjningsstöd i minst 10 månader och/eller med arbetslöshetsersättning.	Bidrag
Kriminalitet	Antavålda brott i ett RegIO 2022-2024 per 100 medborgare inom ett utvald brottkategorier.	Brott
Lågt demokratiskt deltagande	Välldeltagande bland rörelseberättigade i senaste val. Indikatorn är index justerat med (100 - Index). Det visar alltså andelen som inte röstar.	Valdeltagande
Lång arbetslöshetsperiod	Andel arbetsför ålder* med en inkomst som är lägre än 3 inkomstbasbelopp.	Arbete
Slugga skolresultat	Andel elever med godkända betyg i ämnen svenska, matematik och engelska och är behöriga till nationellt program, andelen som går ut gymnasiet med en gennomsnittsnorm. Indikatorn är sedan justerad med (100 - Index). Den visar alltså andelen som inte går ut respektive årskurs med godkända, behörighet eller annan.	Skola

Stor problembild
 Bidrag
 Brott
 Valdeltagande
 Arbete

Välj årtal
2024

Välj ett område i kartan.

Sök län, kommun eller FregIO

Teckenförklaring

Bidrag

- > 90 - 100
- > 80 - 90
- > 60 - 80
- > 40 - 60
- > 20 - 40
- 1 - 20

Per centil för andra relevanta indikatorer i Sverige 2024

Indikator	Per centil
Arbetslösa	50
Bostadsbidrag	50
Färgymnasial utbildning	50
Låg lönelönst 0-19 år	50
Nettonkomst	50
Socialekonomiskt index	50
Skolanderingsprocent	50

Per centil för problemindikatorerna i Sverige 2024

Indikator	Per centil
Bidrag	50
Brott	50
Skola	50
Trångboddhet	50
Valdeltagande	50

Powered by Esri

Översikt

Översikt är den första vyn du kommer till när du öppnar verktyget och har ac accepterat cookies/kakor. Här kan du se övergripande statistik för indikatorer kopplade till utanförskap och hur olika områden rangordnas gentemot varandra utifrån dessa indikatorer.

Sidan består av:

1. Informationsflik
2. Indikatorer
3. Karta
4. Diagram

Tips! Du kan justera storleken på de olika rutorna som utgör sidan genom att dra deras kanter till önskad position.

Mätt på utanförskap Kontakta oss

Översikt Fördjupning

2
Bildtag
Brott
Valdeltagande
Arbete
Skola
Trångboddhet
Percentsumma

1 **1** som ligger till grund för underlaget uppdaterades 2026- medfört att flera variabler har ändrats och att metoden för att definiera utanförskap har uppdaterats. Det innebär i praktiken att antalet områden har förändrats jämfört med det tidigare publicerade underlaget. Både vad gäller områden som tillkommit och de som inte längre klassas som ett utanförskapsområde.

Underlagen presenteras på två olika sätt. I Översikten går det att se hur olika områden rangordnas gentemot varandra för de olika variablerna och i Fördjupningen går det att följa de faktiska värdena.

Områden med särskilt stora utmaningar inom de olika problemområdena och de områden som har ett särskilt stort sammanvägt utanförskap kan markeras i filtret till vänster om kartan. Detta görs genom att klicka på respektive indikatorns namn eller välja alternativet "Stor problembild".

Faktorer som används för att definiera utanförskap, variabler för att mäta förekomsten av faktorn och dess namn i listan är:

Faktor	Faktorbeskrivning	Indikator	Enhet
Bidragberedande	Andel arbetslösa äldre* med försörjningsstöd i minst 10 månader och/eller med arbetslöshetsersättning.	Bidrag	%
Kriminalitet	Antal brott i ett RegSO 2022-2024 per 100 invånare inom ett utvalt brottstypområde.	Brott	per 100 invånare
Lågt demokratiskt deltagande	Valdeltagande bland röstberättigade i senaste val. Indikatorn är sedan justerad med 1000 - index. Den visar altså andelen som inte röstar.	Valdeltagande	%
Svag arbetsmarknadsanpassning	Andel elever med godkända betyg i kursenare 80%, andel som går ut från 9 och är behöriga till nationellt program, andel som går ut gymnasier med en gemensamma bedömningsnivå som jämföras med 100 - index. Den visar altså andelen som inte går ut respektive kurs med godkänt, behörighet eller examen.	Arbete	%
Svaga skolresultat		Skola	%

3 **3** **Stor problembild**

Bidrag
 Brott
 Valdeltagande
 Arbete

Välj årtal
2024

Välj ett område i kartan.

Teckenförklaring

Bidrag

- > 80 - 100
- 60 - 80
- 40 - 60
- 20 - 40
- 1 - 20

4 **4** **Procent för andra relevanta indikatorer i Sverige 2024**

Indikator	Procent
Arbetslösa	50
Bostadsbidrag	50
Förmyndarskap utbetalning	50
Låg köpkraft, 0-19 år	50
Nettolohnkost	50
Socioekonomisk index	50
Studierande/väntande	50

Percent för problemdikatorerna i Sverige 2024

Indikator	Procent
Arbete	50
Bidrag	50
Brott	50
Skola	50
Trångboddhet	50
Valdeltagande	50

Informationsflik

Informationsfliken innehåller en kort bakgrund och beskrivningar av samtliga relevanta indikatorer. Fliken går att dölja med hjälp av pilknappen (inringad på sidan) för att ge mer plats åt kartan.

Mätt på utanförskap
Kontakta oss

Översikt
Fordjupning

Bidrag
Brott
Valdeltagande
Arbete
Skola
Trängbodhet
Perceptuella

Den analys som ligger till grund för underlaget uppdaterades 2026-06-15 vilket medfört att flera variabler har ändrats och att metoden för att definiera utanförskap har uppdaterats. Det innebär i praktiken att antalet områden har förändrats jämfört med det tidigare publicerade underlaget. Både vad gäller områden som tillkommit och de som inte längre klassas som ett utanförskapsområde.

Underlagen presenteras på två olika sätt. I Översikten går det att se hur olika områden rangordnas gentemot varandra för de olika variablerna och i Fordjupningen går det att följa de faktiska värdena.

Områden med särskilt stora utmaningar inom de olika problemområdena och de områden som har ett särskilt stort sammanvägt utanförskap kan markeras i fittret till vänster om kartan. Detta görs genom att klicka på respektive indikatorns namn eller välja alternativet "Stor problembild".

Faktorer som används för att definiera utanförskap, variabeln för att mäta förekomsten av faktorn och dess namn i tjänsten är:

Faktor	Variabel	Namn
Bidragberende	Andel arbetfria ålder* med försörjningsstöd i minst 10 månader och/eller med arbetslöshetsersättning	Bidrag
Kriminalitet	Antal dömda brott i ett RegIO 2022-2024 per 100 invånare inom ett urval brottkategorier	Brott
Lågt demokratiskt deltagande	Valdeltagande bland röstberättigade i senaste val. Indikatorn är sedan justerad med (100 - index). Det visar alltså andelen som inte röstar.	Valdeltagande
Snög arbetsmarknadsdelaktighet	Andel arbetfria ålder* med en inkomst som är lägre än 3 inkomststegslopp.	Arbete
Skolresultat	Andel elever med godkänta betyg i kärnämnen ÅK 6, undantag som går ut för kurs 9 och är behöriga till nationellt program, andel som går ut gymnasiet med en gymnasieexamen. Indikatorn är sedan justerad med (100 - index). Den visar alltså andelen som inte går ut respektive årskurs med godkänt, behörighet eller examen.	Skola

Stor problembild
 Bidrag
 Brott
 Valdeltagande
 Arbete

Valj årtal
 2024

Valj ett område i kartan.

Sök län, kommun eller RegIO

Teckenförklaring
 Bidrag
 > 80 - 100
 > 60 - 80
 > 40 - 60
 > 20 - 40
 1 - 20

Percentil för andra relevanta indikatorer i Sverige 2024

Arbetslösa	50
Bostadsbidrag	50
Föräldrabidrag	50
Låg köpkraft, 0-19 år	50
Nettolohn	50
Socioekonomiskt index	50
Studerandekämpslösa	50

Percentil för problemindikatorerna i Sverige 2024

Arbete	50
Bidrag	50
Brott	50
Burs	50
Trängbodhet	50
Utbildnings	50

Powered by Esri

Indikatorer

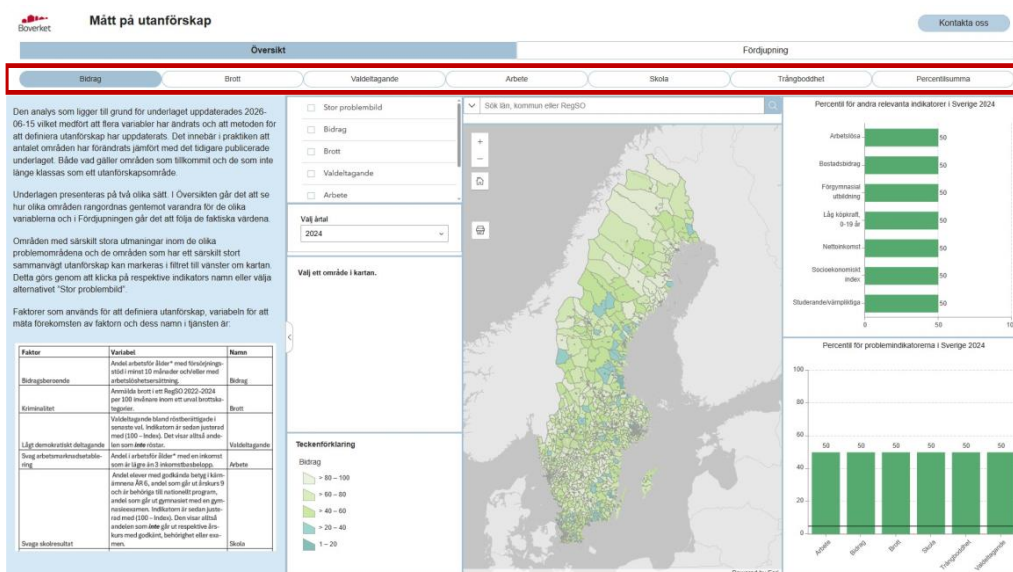
Det finns olika faktorer kopplade till utanförskap i verktyget. Val av mått görs via knapparna ovanför kartan. När du går in i verktyget så är indikatorn ”Percentilsumma” vald.

Du kan välja att visa data för följande indikatorer:

- Bidrag
- Brott
- Valdeltagande
- Arbete
- Skola
- Trångboddhet
- Percentilsumma

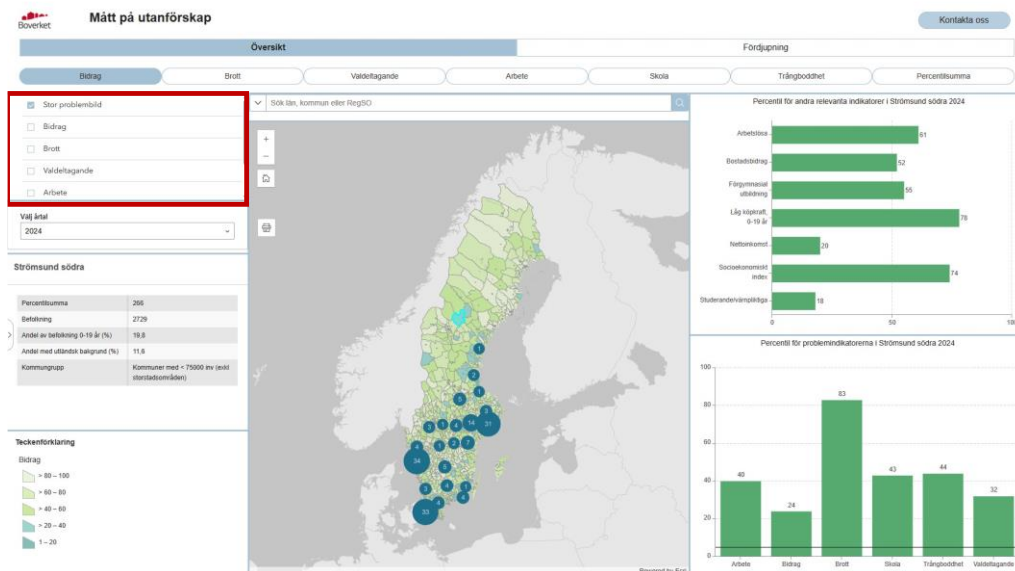
När du väljer en ny indikator uppdateras kartan och diagrammen automatiskt.

Tips! För mer information och vägledning kopplade till dessa indikatorer läs i informationsfliken.

Områden med stor problembild

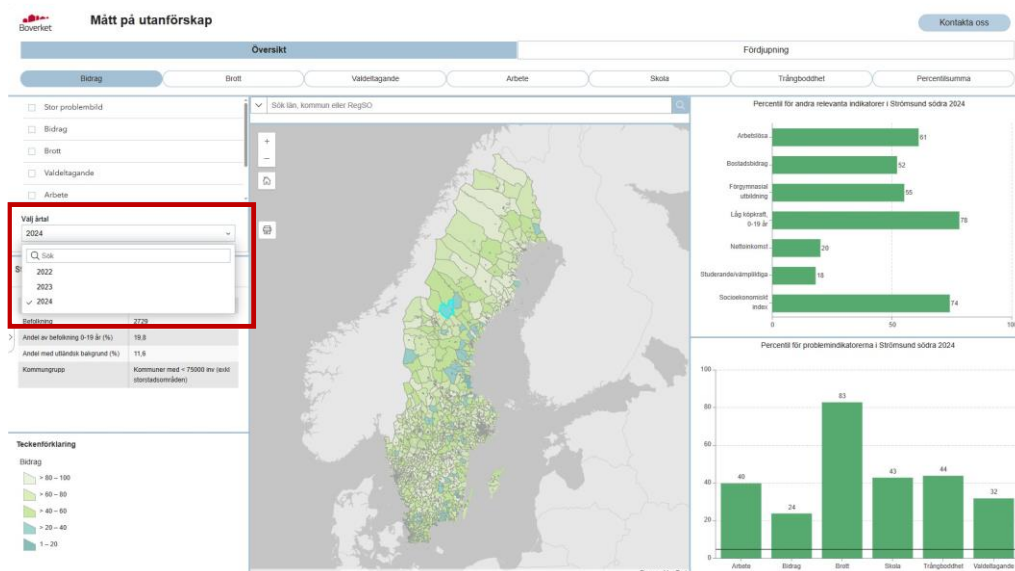
För att visa alla de RegSO som bedöms ha ett särskilt stor sammanvägt utanförskap finns valet ”Stor problembild”. När detta val kryssas i visas blå prickar med siffror i sig. Siffrorna representerar hur många RegSO:n med stor problembild det är som finns i det området i kartan. Om du zoomar in i kartan så ser du exakt var dessa RegSO ligger.

Välj årtal

Genom rullgardinsmenyn ”Välj årtal” kan du välja vilken årsstatistik du vill visa i kartan och diagrammen. När du har valt ett år uppdateras kartan och diagrammen för att visa statistik för just det året.

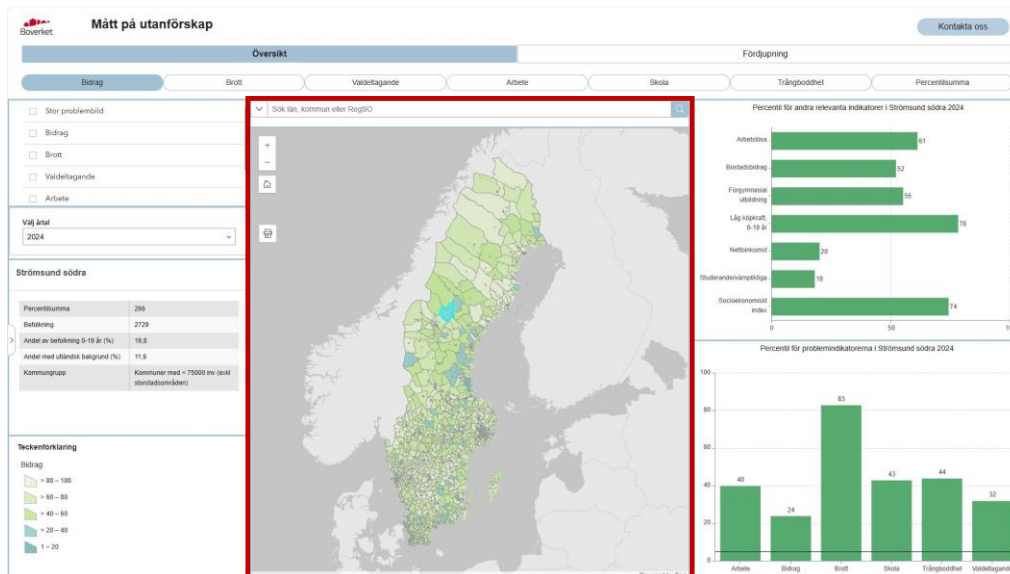
Tips! Vill du i diagramform se hur indikatorn har utvecklats över tid? Gå till fördjupningssidan och kika på det översta diagrammet.

Karta

Verktyget innehåller en karta över Sverige, denna visar alla regionala statistik-områden (RegSO).

Tips! Du kan exportera kartan, detta gör du via ikonen ”Exportera karta”

Söka och markera område

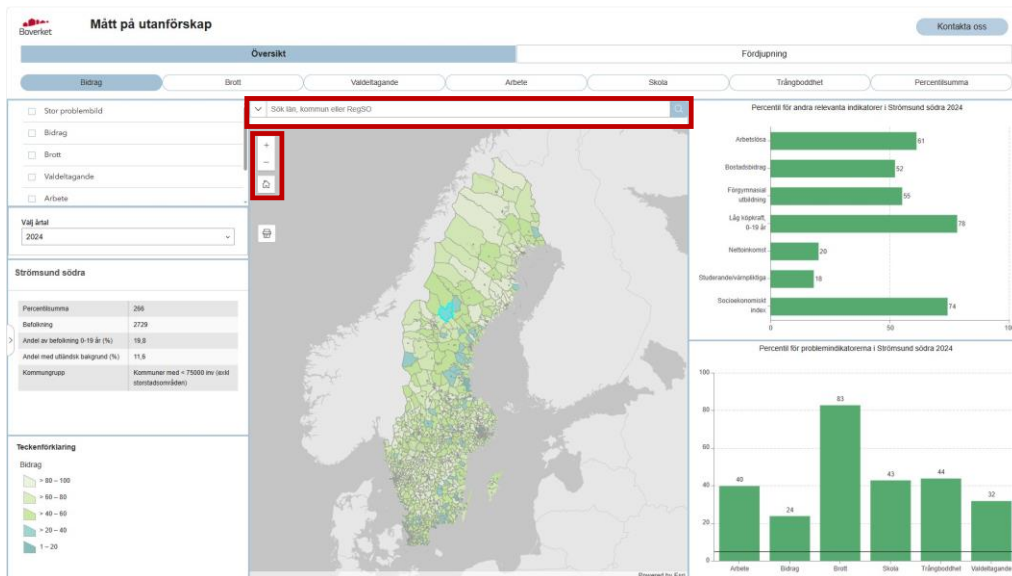
För att markera ett specifikt område i kartan kan du använda funktionen 'Sök' eller klicka direkt i kartan. När du har valt område gäller den inställningen på alla flikar tills du gör en ny sökning, klickar på husikonen eller uppdaterar sidan.

Tips! För att begränsa sökresultat och söka på enbart en typ av geografiskt område bockar du i det område du vill söka på rullgardinsmenyn i sökfältet.

Navigering

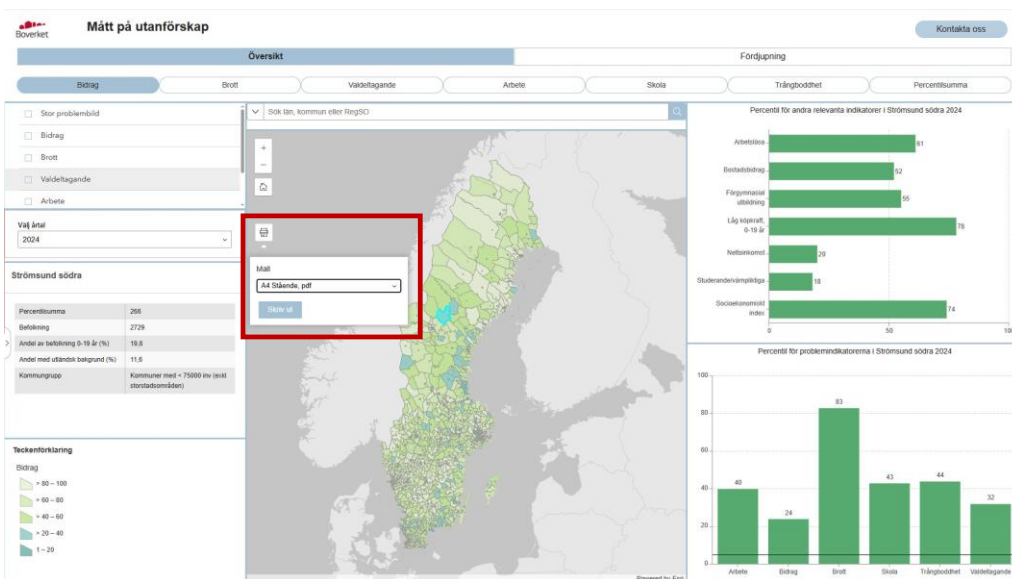
Vid behov kan du manuellt zooma in och ut via plus- och minusknapparna på kartan eller alternativt scrollera med musen samt dra kartan till önskad position för bättre överblick. För att återgå till kartans standardvy används knappen med husikonen under zoomfunktionen

Tips! För att avmarkera ett markerat område klicka på den grå delen i kartan.

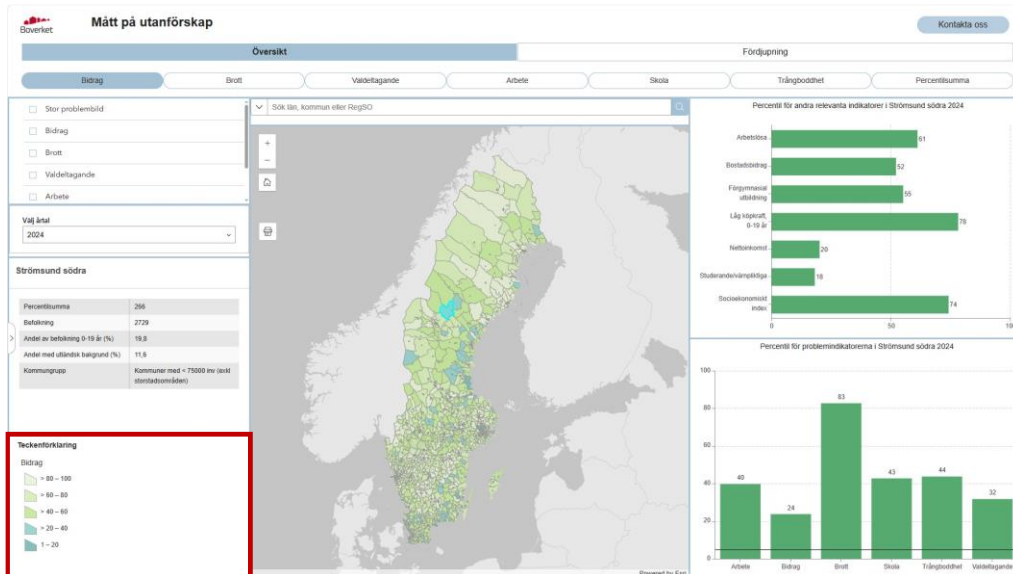
Skriva ut kartan

Vid behov kan du skriva ut och spara kartan. Då klickar du på symbolen med skrivaren och du kommer få möjligheten att välja vilket format du vill skriva ut eller spara kartan i.

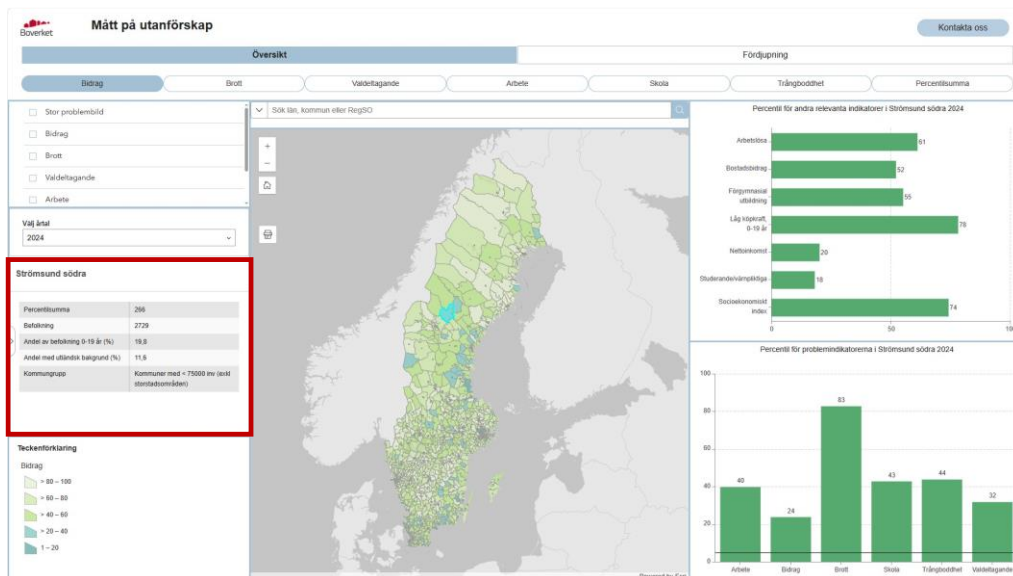
Teckenförklaring

Bredvid kartan finns en teckenförklaring som visar vad de olika färgerna på kartan representerar. Ett lägre percentilvärde och därmed mörkare färg indikerar större utmaningar kopplat till den valda indikatorn

Informationsruta

När du klickar på ett område i kartan markeras valt område och en informationsruta om det valda området visas till vänster om kartan. Diagrammen uppdateras samtidigt med data för det valda området.

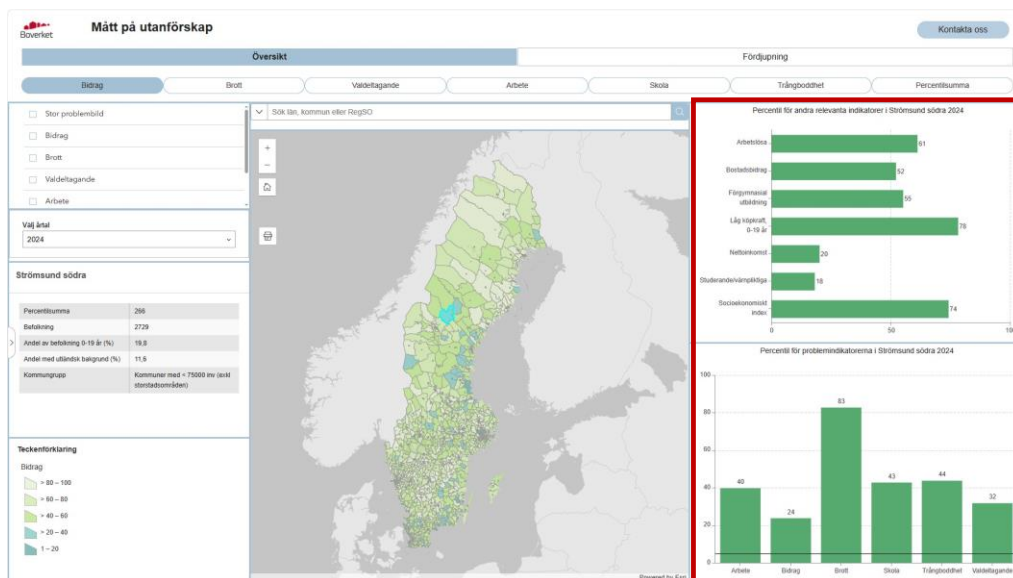
Diagram

Det finns två diagram som kompletterar informationen från kartan. Dessa uppdateras när du klickar och väljer ett område i kartan.

Det övre diagrammet visar indikatorer som är närliggande till utanförskap och kan nyansera bilden av ett områdes problematik, som till exempel nettoinkomst och andel personer med förgymnasial utbildning. Indikatorerna redovisas i percentilform.

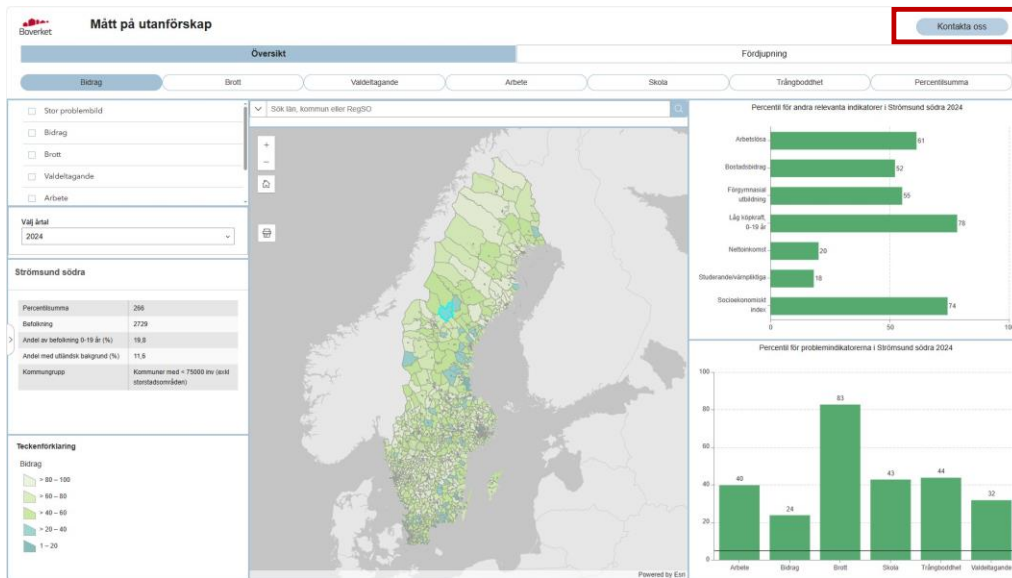
Det nedre diagrammet visar percentilvärdet för varje indikator. Det finns två linjer i diagrammet, en i mitten som markerar medianen och en under som markerar 5:e percentilen. Om percentilvärdet för en indikator är 5 eller lägre klassificeras detta som att området har särskilt stora utmaningar.

Tips! Vill du veta mer om de närliggande indikatorer på utanförskap i övre diagrammet läs i informationsfliken.

Kontakta oss

Undrar du något? Klicka på "Kontakta oss" för att komma till en sida med kontaktuppgifter och information om hur du kan nå Boverket.

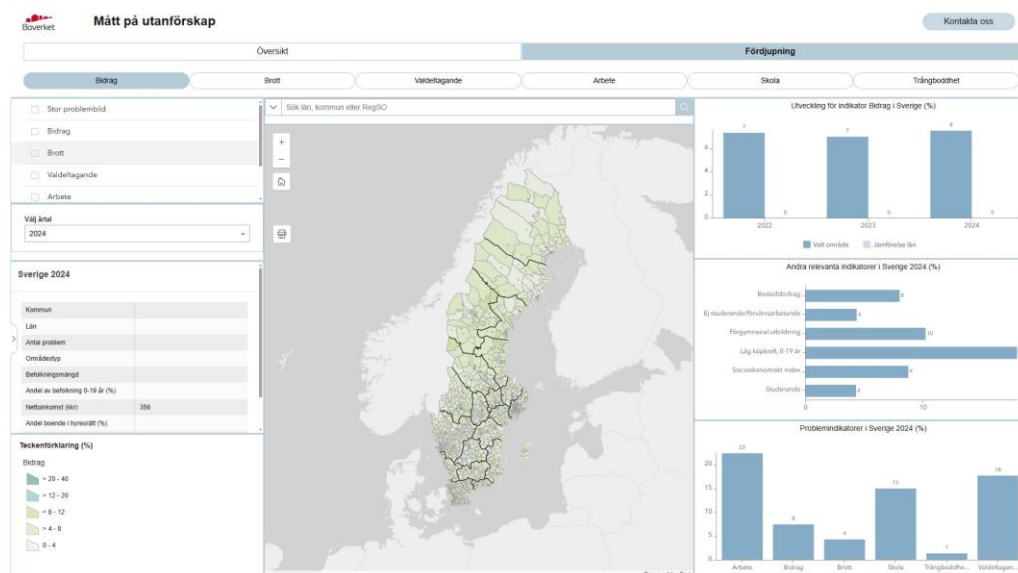
Fördjupning

Fördjupningssidan i verktyget är utformad för visa statistiken i andelar i stället för percentiler.

Fördjupningssidan liknar översiktssidan till sin struktur, men diagrammen och informationsrutan ger möjlighet för något mer avancerad analys. Jämfört med översiktsvyn finns det tre diagram istället för två, och när du väljer ett område visas mer statistik om området i informationsrutan.

Sidan består av:

1. Informationsflik
2. Mått
3. Karta
4. Diagram

Diagram

Det finns tre diagram som ger en bild av statistiken i andelar. Det översta diagrammet är unikt för fördjupningsvyn.

- Översta diagrammet visar utvecklingen för den valda indikatorn över tid, jämfört mot utvecklingen över tid i länet som området ligger i.
- Diagrammet i mitten visar andra relevanta indikatorer kopplat till utanförskap för det valda området
- Nedre diagrammet visar samtliga problemindikatorer för det valda området.